

BIJSLUITER Algemene handleiding: Gebruik deze bijsluiters ter lering en vermaak, ter inspiratie en als gespreksstarter over dit onderwerp.

ZORG & KUNST Dat die twee sectoren elkaar kunnen versterken, daarover waren de genodigden van de denksessie op 3 november 2017 het wel eens. Want kunst kan kwetsbare mensen uit hun isolement halen, langdurige zorg draaglijker maken en zelfs fysieke pijn verlichten.

Maar een kunstenaar is geen zorgverlener en een verpleegkundige is evenmin een dansdocent. In hun doelen staan ze echter wel naast elkaar, want beiden willen ze dat iedereen in de samenleving werkelijk gezien wordt. En zoals tijdens de sessie werd opgemerkt: zowel cliënten, zorgverleners als kunstenaars hebben baat bij een goede samenwerking waarin zij hun professionele kwaliteiten kunnen benutten. Wanneer zorg en kunst nader tot elkaar komen, kan een meer inclusieve samenleving vorm krijgen en daar wordt iedereen beter van.

Tijdens de denksessie spraken de Gemeente Groningen, zorgverleners, wetenschappers en kunstenaars over hun ervaringen, op het snijvlak van kunst en zorg. Samen kwamen ze tot de inhoud van deze bijsluiters, speciaal voor iedereen die zich in dit veld beweegt.

Want zoals moderator van de middag, Lucas De Man zei: 'Zolang er mensen zijn, hebben we mensen nodig.'

DO'S

DOSERING: Dagelijks, maar altijd in gemêleerd gezelschap

- Ga met elkaar aan tafel -> zorgverleners, kunstenaars, beleidsmakers -> investeer in samenwerking en ga de dialoog aan
- Denk op lange termijn en wees geduldig -> het gaat met kleine stapjes en resultaten zijn niet altijd meetbaar (op korte termijn)
- Beweeg bottom-up -> kijk wat er al is en versterk dat
- Vertrek vanuit het gezamenlijk belang
- Breng kunst op laagdrempelige wijze
- Laat de doelgroep ook maker zijn
- Sta het onverwachte toe
- Verdiep je in onderzoeken die al gedaan zijn
- Accepteer dat niet iedereen ermee geholpen is of er behoefte aan heeft

DONT'S

DOSERING: Blijf weg van onderstaande aannames. Wanneer u ze toch binnenkrijgt: intensief spoeien met rode wijn en klassieke muziek.

- Ervan uitgaan dat alle kunst werkt. -> Wees kritisch: bepaalde kunst werkt voor een bepaalde doelgroep
- Snel en meetbaar resultaat verwachten
- De werkelijkheid in cijfers proberen te vangen
- De kunstenaar als therapeut zien
- Het eigen succes claimen-> delen is beter
- Top-down bewegen in ideeën over zorg en kunst. -> Kijk wat er is, waar behoefte is
- Alleen werken
- Bang zijn risico's te nemen
- Van project naar project werken. -> Er is een echte stevige structurele aanpak nodig

'ZOLANG ER MENSEN ZIJN, HEBBEN WE MENSEN NODIG'

DREAMS

DOSERING: Onbeperkt, maar nooit alleen

- Best practices in kaart brengen
- In opleidingen al over de eigen grenzen heen kijken: kunst als onderdeel bij medische opleidingen, zorg als onderdeel in de kunsten
- Creatief denken als gelijkwaardige tegenhanger van protocollen beschouwen
- Bij alle zorginstellingen professionele kunstenaars vast betrekken
- Toegankelijke financiering
- Kunst als gezonde leefstijl, dus als basisbehoefte benaderen
- Creativiteit als preventie zien
- Lange termijnplanning zodat er structurele verandering kan plaatsvinden
- Signalering van bijvoorbeeld sociaal isolement als burgerplicht

OVER HET WERKZAME BESTANDEEL:

STORYTELLING

DOSERING: Wees maar scheutig in de dosering van storytelling, want de gunstige langetermijneffecten zijn gebleken uit meerdere studies.

VOOR HET ALLERBESTE RESULTAAT IN ALLE SOORTEN KWESTIES. HET HART VAN DEZE DENKSESSIE KLOPT DANKZIJ STORYTELLING. MET STORYTELLING WORDEN ALLE VERHALEN OVER HETZELFDE ONDERWERP VERBONDEN EN ZO TOT EEN GEHEEL GEMAAKT. SAMENKOMEN ROND HETZELFDE PROBLEEM MAAKT DAT ELK STANDPUNT GEHOORD EN GEZIEN WORDT EN VORMT DE LINK TUSSEN MENSEN UIT VERSCHILLENDE DISCIPLINES. OP DIE MANIER ONTSTAAT DRAAGVLAK BIJ ALLE BETROKKEN PARTIJEN.

DEZE SESSIE WERD GEORGANISEERD VOOR DE GEMEENTE GRONINGEN DOOR STICHTING NIEUWE HELDEN IN HET KADER VAN LET'S GRO.

INSPIRERENDE VOORBEELDEN

Het tweede deel van de avond werd georganiseerd in de Let's Gro tent op de Grote Markt. Hier sprak Ronald Hünneke over kunst en cognitie, vertelde Carina Visser over theatergroep 'Geestkracht 11', nam Laura Mudde het publiek mee naar ONS Bank en gaf Krista Pyykönen een interactief viooloptreden. Meer weten over deze sprekers? Kijk op ronaldhunneman.nl, <http://www.hetinstituut.org/projecten/onsbank/> en kristapyykonen.com

HET VERVOLG:

De gemeente Groningen gaat in de toekomst graag verder in gesprek over dit onderwerp en zal de genodigden van deze denksessie op de hoogte houden.

WOORDZOEKER

Zoek en vind de do's en dont's van zorg & kunst:

N	H	I	E	F	R	U	D	M	B	H	B	E
N	N	D	O	E	L	M	A	T	I	G	J	T
W	E	G	E	I	B	N	N	R	M	N	W	X
W	T	D	Y	L	Z	G	L	V	U	C	M	N
N	N	W	O	D	P	O	T	H	B	L	J	Y
Y	P	J	I	U	V	A	P	F	M	H	I	L
H	C	S	I	T	U	E	P	A	R	E	H	T
G	N	I	D	E	T	S	E	B	G	A	D	P
B	Q	R	H	B	Y	H	P	G	B	I	V	K
E	G	A	R	A	G	R	E	E	K	R	A	P
Z	J	P	U	D	V	H	Y	P	J	P	R	C
C	Z	E	P	B	O	V	A	Q	R	W	K	V
D	L	E	K	A	H	C	S	O	G	K	S	U

- DAGBESTEDING
- DOELMATIG
- SCHAKEL
- THERAPEUTISCH
- TOPDOWN
- PARKEERGARAGE

